

Openingswoord bij de Academische zitting 25 jaar Kinderrechtencommissariaat

Geachte aanwezigen,

Als voorzitter van het Vlaams Parlement ben ik vereerd om de academische zitting rond het 25-jarig bestaan van het Kinderrechtencommissariaat te mogen openen.

In die 25 jaar heeft deze para-parlementaire instelling een unieke positie ingenomen als spreekbuis voor kinderen en jongeren in Vlaanderen. Het Kinderrechtencommissariaat wordt internationaal erkend en geldt als voorbeeld voor veel andere landen en regio's. Getuige daarvan is de aanwezigheid vandaag van een aantal internationale experts rond kinderrechten, die straks in dialoog gaan.

Het Vlaams Parlement richtte bij decreet van 15 juli 1997 het Kinderrechtencommissariaat op als onafhankelijke instantie die de rechten, de noden en de belangen van minderjarigen vertolkt bij het Vlaams Parlement. Een aantal van de grondleggers van dit decreet zijn hier vandaag ook aanwezig. Zij mogen fier zijn op het geleverde werk.

Het Kinderrechtencommissariaat is ontstaan in de nasleep van de Witte Mars, die eind oktober 1996 plaatsvond. Er was toen nood aan een klachtenlijn voor minderjarigen.

Vanaf het begin was het Kinderrechtencommissariaat een onafhankelijke instelling, ingebed in het Vlaams Parlement, die toezicht hield op de naleving en de toepassing van de kinderrechten in Vlaanderen.

Dat doet het Kinderrechtencommissariaat nog steeds door te luisteren naar kinderen, jongeren, ouders en professionals. Het onderzoekt onafhankelijk hun klachten over mogelijke schendingen van kinderrechten. Het bemiddelt en geeft individueel advies.

Daarnaast informeert, signaleert en adviseert het Kinderrechtencommissariaat het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de administraties bij wetgevende initiatieven.

Kortom: het Kinderrechtencommissariaat laat de stem van kinderen en jongeren maximaal weerklinken. Want kinderen mogen dan geen stemrecht hebben, het zijn wel volwaardige burgers, met eigen, specifieke rechten.

Met het decreet van 3 februari 2017 kreeg het Kinderrechtencommissariaat er een extra opdracht bij. De Commissie van Toezicht voor Jeugdinstanties werd opgericht. Deze kijkt toe op de instellingen of voorzieningen waar jongeren tijdelijk van hun vrijheid worden ontnomen. Want ook deze jongeren in een kwetsbare situatie, hebben het recht om gehoord te worden.

Het Kinderrechtencommissariaat rapporteert jaarlijks over al zijn werkzaamheden in een verslag aan het Vlaams Parlement en het geeft hierbij meer toelichting in de verschillende commissies. Daarnaast organiseerde het Kinderrechtencommissariaat op 19 november 2021 voor de eerste keer een Kinderrechtendag die zowel door de deelnemende scholieren als de parlementsleden positief geëvalueerd werd en dus zeker een vervolg krijgt.

Beste aanwezigen,

De eerste kinderrechtencommissaris was Ankie Vandekerckhove. Zij werd in juni 1998 benoemd door het Vlaams Parlement.

Na twee mandaten gaf ze de fakkel door aan Bruno Vanobbergen in 2009. Hij stopte als kinderrechtencommissaris op 1 maart 2019.

Sinds 1 augustus 2019 is Caroline Vrijens de derde en huidige Vlaamse kinderrechtencommissaris.

Zij hebben het Kinderrechtencommissariaat een gezicht gegeven. Zo meteen voeren ze samen een gesprek over toen en nu.

De verhouding tussen het Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Parlement is heel bijzonder. Caroline Vrijens noemt het een 'partnership' waarin beiden elkaar nodig hebben. Door samen te werken, kunnen ze elkaar versterken. Ze verwoordt het heel mooi. Ik citeer:

'Via het Kinderrechtencommissariaat kan het Parlement de vinger aan de pols houden over wat er leeft bij kinderen en jongeren en hen een stem geven in het halfroond. Het parlement kan verbanden zien over de beleidsdomeinen heen en de implicaties ervan inschatten.'

'Via het Parlement kan het Kinderrechtencommissariaat mee wegen op het beleid met het oog op de kinderrechten, rechtstreeks communiceren met de politiek verantwoordelijken, en prangende thema's op de beleidsagenda plaatsen.'

Deze verbinding én wisselwerking tussen het Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Parlement is noodzakelijk om de kinderrechten te vrijwaren, zowel thuis, op school als in de samenleving, waarbij we vooral oog moeten hebben voor de meest kwetsbare kinderen en jongeren.

Als voorzitter verheugt het me dat de volksvertegenwoordigers actief aan de slag gaan met de input en de adviezen van het Kinderrechtencommissariaat. Er wordt geluisterd. Dat blijkt uit een aantal recente problematieken rond bijvoorbeeld de kinderopvang, het spreekrecht van kinderen bij een scheiding, de fysieke en psychische integriteit van kinderen, de opvang van Oekraïense kinderen in ons onderwijs, het transport voor kinderen in het bijzonder onderwijs en natuurlijk de impact van de coronapandemie.

De signaalfunctie die het Kinderrechtencommissariaat heeft en de adviezen die het rond deze problematieken geeft, zijn van groot belang voor ons parlement en bij uitbreiding onze samenleving.

Het is dan ook mijn vurige wens dat het Kinderrechtencommissariaat zijn kwaliteitsvolle en nationaal en internationaal erkende werk in de toekomst in alle onafhankelijkheid zal kunnen voortzetten.

Ik dank u.

Liesbeth Homans
Voorzitter Vlaams Parlement

Alleen het gesproken woord telt.

